

Aan de minister van BZK
Van DGDOO en CZW

nota

Aanbieding Internationaal rechtsvergelijkend onderzoek
en rapportage internationale werkbezoeken

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2022-0000549268

Datum
6 oktober 2022

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met

Bijlage(n)

4

Aanleiding

Tijdens de plenaire behandeling van de Wet open overheid (Woo) in de Eerste Kamer (28 september 2021) heeft uw ambtsvoorganger toegezegd om een internationaal rechtsvergelijkend onderzoek uit te laten voeren naar openbaarmaking van overheidsinformatie in andere landen. Dit onderzoeksrapport is op 14 september jl. opgeleverd door de Universiteit Leiden. Tevens is een rapportage over de internationale werkbezoeken naar verschillende Europese landen beschikbaar.

Beide stukken zijn gereed om aangeboden te worden aan de Eerste en Tweede Kamer.

Geadviseerd besluit

U wordt verzocht:

- in te stemmen met de inhoud van de Kamerbrief; en
- het mede namens de staatssecretaris van BZK aanbieden van het onderzoeksrapport en de rapportage aan de Eerste en Tweede Kamer door de Kamerbrief te ondertekenen.

Kern

- Tijdens de plenaire behandeling van de Woo in de Eerste Kamer heeft uw ambtsvoorganger toegezegd een rechtsvergelijkend onderzoek naar de openbaarmaking van overheidsinformatie uit te laten voeren. Dit onderzoek is uitgevoerd en inmiddels afgerond door de Universiteit Leiden. Het rapport geeft een zeer grondige en bruikbare analyse van de verschillende wettelijke stelsels en praktijk in relatie tot de situatie in NL.
- De onderzoekers hebben in het onderzoek gekeken naar zes Europese landen (Zweden, het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Frankrijk, Slovenië en Estland). Hierbij stond de volgende onderzoeksvraag centraal: 'Hoe wordt in het Verenigd Koninkrijk, Zweden, Frankrijk, Duitsland, Estland en Slovenië door middel van wetgeving geborgd dat op Rijksniveau overheidsinformatie openbaar wordt gemaakt en hoe wordt deze wetgeving in de praktijk uitgevoerd?'
- Bij het beantwoorden van deze centrale vraag is voor ieder land in het bijzonder gekeken naar de volgende aspecten: uitgangspunten van het recht op overheidsinformatie, de reikwijdte van de wetgeving, de reikwijdte van het recht op informatie, of informatie actief openbaar wordt

gemaakt, de werkwijze bij het afhandelen van informatieverzoeken en de daarbij gehanteerde beslistermijnen, de uitzonderingsgronden, de beperkingen van (de omvang van) informatieverzoeken alsmede de wijze waarop de naleving van de regels is geborgd (toezicht, handhaving en rechtsbescherming).

- Daarnaast geven de onderzoekers diverse overwegingen mee voor de vraag in hoeverre de geconstateerde verschillen tussen de landen een toegevoegde waarde kunnen hebben voor Nederland.

Onze referentie
2022-0000549268

Datum
6 oktober 2022

Toelichting

- De belangrijkste aanleiding voor het onderzoek was de lange behandelduur in relatie tot de wettelijke beslistermijn van informatieverzoeken in Nederland. In de Kamerbrief wordt daarom kort stilgestaan bij enkele onderwerpen die een eerste antwoord geven op dit vraagstuk, namelijk de passieve openbaarmaking en doorlooptijden en het documentenbegrip.
- De onderzoekers geven een uitgebreide set aan overwegingen mee. De onderzoekers geven o.a. ter overweging mee om het recht op overheidsinformatie grondwettelijk te verankeren, verschillende (informatie)wetten samen te voegen (bijv. de Woo en Who), de keuze voor een hybride stelsel te verduidelijken en scherper af te bakenen, een onderscheid te maken tussen 'officiële documenten' en andere informatiebronnen en een toezichthouder (met sterkere handhavinginstrumenten) aan te wijzen.
- Zoals hierboven aangegeven, betreft het een zeer grondige en bruikbare analyse met verschillende overwegingen. Er is daarom meer tijd nodig om deze analyse en de verschillende overwegingen te bestuderen in het licht van de huidige situatie in NL. U geeft in de brief daarom aan dat u beide Kamers in de eerste helft van 2023 nader zal informeren over uw standpunt aangaande de in het rapport opgenomen overwegingen voor Nederland.
- In de brief kondigt u wel al aan dat er een (internationaal) vergelijkend onderzoek op het gebied van de informatiehuishouding uitgevoerd zal gaan worden.
- In de eerste helft van 2023 is de Woo een jaar in werking getreden (1 mei 2023). In de kabinetsreactie op het rapport 'Ongekend onrecht' van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) heeft het kabinet aangekondigd alle nieuwe wet- en regelgeving voortaan een jaar na start van de uitvoering te willen toetsen (de zogeheten invoeringstoets). Deze toets zal daarom ook in 2023 worden uitgevoerd voor de Woo.
- De brief is voor een check op eventuele feitelijke onjuistheden gedeeld met de Universiteit Leiden.

Politieke context

Het onderzoeksrapport wordt *mede namens* de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties naar beide Kamers gestuurd. Zij heeft reeds ingestemd met de inhoud van de brief.

Uw ambtsvoorganger heeft dit onderzoeksrapport toegezegd naar aanleiding van vragen van senator Rombouts (CDA) tijdens de behandeling van de Wet open overheid in de Eerste Kamer (28 september 2021).

Onze referentie
2022-0000549268

Datum
6 oktober 2022

Communicatie

Over dit onderzoeksrapport zal een nieuwsbericht worden geplaatst op Rijksoverheid. Daarnaast heeft de Universiteit Leiden aangegeven dat zij ook een bericht zullen uitbrengen over dit onderzoeksrapport.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief Tweede Kamer	
2	Kamerbrief Eerste Kamer	
3	Onderzoeksrapport Openbaarmaking van overheidsinformatie (Universiteit Leiden)	
4	Rapportage internationale werkbezoeken	